

Vastaus Elinvoimakeskuksen lausuntopyyntöön, 2026/03

2. Miten Kaakkois-Suomen elinvoimakeskus ja organisaationne voisivat sopimuksellisesti rakentaa yhteistyörakenteen, joka mahdollistaisi pk-yritysten osallistumisen mukaan alueen keskeisiin arvoketjuihin ja toistuviin hankintoihin – erityisesti niillä toimialoilla, joissa kasvu syntyy toimintavarmuudesta, konseptoiduista toimituksista ja palveluiden tuotteistamisesta?

Lahden kaupunki pitää sopimuksellisen yhteistyön kehittämistä Kaakkois-Suomen elinvoimakeskuksen (EVK) kanssa kannatettavana. Lähtökohtana on kuitenkin tunnistettava Lahden erityisasema: Lahti on Päijät-Hämeen maakuntakeskus ja Kaakkois-Suomen elinvoimakeskusalueen suurin keskuskaupunki, jonka elinkeinorakenne, demografinen kehitys ja strategiset painopisteet poikkeavat Kymenlaakson ja Etelä-Karjalan tilanteesta, erityisesti pääkaupunkiseudun saavutettavuuden osalta. Yhteisiä vahvuuksia alueella on myös, erityisesti liittyen elinkeinorakenteeseen, korkeakouluyhteistyöhön ja Kotkan sataman tärkeyteen elinkeinojen logistiikalle.

Aineiston pohjalta on kuitenkin mahdotonta ottaa kantaa tulevan mallin yhteensopivuudesta Lahden seudun kasvupalvelujen kanssa.

Pk-yritysten arvoketjuihin kiinnittyminen on Lahdessa keskeinen kasvumekanismi: kasvu syntyy toistuvasta, standardoitavasta kysynnästä, jossa ankkuriyritykset toimivat vetureina. EVK:n rooli tässä rakenteessa tulisi olla täydentävä, ei korvaava paikallisille toimijoille.

3. Millä tavoin Kaakkois-Suomen elinvoimakeskus ja organisaationne voisivat sopimuksellisesti jakaa tietoa, osaamista ja resursseja niin, että pk-yritykset saisivat käyttöönsä sekä toimialojensa veturiyritysten että julkisten toimijoiden referenssit, pilotointimahdollisuudet ja kehittämisverkostot – ja näin mahdollistettaisiin kasvu erityisesti niissä palveluissa, joissa asiakkaan riski ja laatuvaatimukset ovat korkeat?

Lahti näkee EVK:n lisäarvon erityisesti 1) Referenssien ja pilotointien dokumentoinnissa ja levittämisessä. EVK:lla on mahdollisuus toimia ylimaakunnallisena tiedonvälittäjänä,

edellyttäen, että Päijät-Hämeen erityispiirteet tunnistetaan eikä kaikkia alueita kohdella homogeenisena kokonaisuutena. 2) Verkostojen rakentamisessa erityisesti kansainvälisten osaajien ja yrittäjien suuntaan. Work in Finland -palveluverkosto, Talent Manager Network ja matchmaking-palvelut ovat relevantteja, mutta niiden hyödyntämiseen tarvitaan selkeä paikallinen koordinaatiomalli. 3) Viennin ja kansainvälistymisen tukemisessa. Päijät-Hämeessä vientiä harjoittaa vain suhteellisen pieni osa yrityksistä. Tähän aukkoon kohdistetulla tuella on kasvupotentiaalia.

Elinvoimakeskukset toimivat Euroopan aluekehitysrahoituksen osalta alueellaan rahoittavana viranomaisena yhdessä maakuntaliittojen kanssa. Lahdelle on tärkeää, että rahoituksia avattaessa ja rahoitushakemuksia arvioitaessa Elinvoimakeskus huomioi Kaakkois-Suomen elinvoimakeskuksen sisäiset alueelliset erot etenkin Lahden elinkeinorakenteen ja kasvuedellytysten erotessa muista alueen kuntaseuduista. Rahoituksen arvioinnissa tulee käyttää aluekohtaisia arviointiperusteita ja hakukohtaisia painotuksia tämä huomioiden.

Lahti ei näe tarvetta yhteiseen tuotteistamiseen EVK:n kanssa. Paikallisten palvelujen (mm. LADEC:in tarjoamat palvelut) säilyttäminen omaleimaisina on tärkeämpää kuin EVK:n hallinnollisen alueen yhtenäinen brändi.

4. Miten alueellisten yrityspalvelutoimijoiden välistä asiakas- ja palveluohjausta tulisi kehittää yhteistyösopimuksien, tavoiteasetannan ja mittareiden osalta?

Lahti korostaa paikallista vaikuttavuusseurantaa valtion asettamien tavoitteiden sijaan. Palveluohjauksen kehittämisessä keskeisiä periaatteita ovat: 1) Yhden luukun -periaate yritysasiakkaille. Yrityksellä, erityisesti kv-taustaisella yrittäjällä tai kasvuhakuisella pk-yrityksellä tulee olla selkeä, ennustettava polku palveluihin ilman, että asiakkaan on itse hahmotettava, kenelle mikäkin kysymys kuuluu. 2) Toimijakohtaiset sopimukset (Lahti-EVK) yleisen aluesopimuksen sijaan: näin voidaan sopia konkreettisista palvelukytkennöistä paikallisten rakenteiden mukaisesti. 3) Mittarit. Ehdotamme, että yhdeksi keskeiseksi mittariksi otetaan lahtelaisille yrityksille kanavoituvan EVK-rahoituksen (kehittämisavustukset, EAKR, erillisrahoitukset) kokonaismäärä. Tämä on konkreettinen, paikallisesti merkityksellinen indikaattori. Lahti ei pidä tarkoituksenmukaisena, että valtio asettaa tavoitteet paikalliselle toiminnalle yksityiskohtaisesti. On riittävää, että sovitaan yhteistyön rakenteesta, vastuunjaosta ja seurantamekanismista.

5. Minkälaista sopimusmallia aluetoimijat toivovat alueellisten yrityspalveluiden yhteistyön edistämiseksi?

Lahti ei tässä vaiheessa ota yksityiskohtaista kantaa sopimusmalliin. Korostamme kuitenkin seuraavia reunaehdoja: 1) Toimijakohtaiset sopimukset ovat toivottavampia kuin yksi yhteinen Kaakkois-Suomen sopimus, joka väistämättä muodostuu kompromissiksi. 2) Sopimuksen on mahdollistettava paikallisten toteutusten priorisointi tilanteessa, jossa yksi alueellinen toimintamalli ei palvele Lahden erityispiirteitä. 3) Lahden kannalta tärkeää on, että sopimuksessa määritellään selvästi, miten EVK:n palvelut kytkeytyvät Lahden omiin rakenteisiin, ei pelkästään aluetasolla.

Sopimus ei saa korvata kaupungin sopimussyhteistyötä työ- ja elinkeinoministeriön ja muiden ministeriöiden kanssa.

6. Kuinka Kaakkois-Suomen elinvoimakeskus ja organisaationne voisivat sopimuksellisesti tai muulla tavoin kehittää yhteisiä palvelupolkuja ja toimintamalleja, jotka mahdollistaisivat pk-yritysten kasvun ja nopean reagoinnin markkinamuutoksiin, osaajapulaan ja investointitarpeisiin?

Tämä kysymys on Lahden näkökulmasta erityisen keskeinen, sillä kansainväliset osaajat ovat Lahden kasvustrategian ytimessä. Lahden väestönkasvu nojaa maahanmuuttoon ja kv-opiskelijoiden alueelle juurtumiseen. Tähän todellisuuteen palvelupolkujen pitäisi vastata. Lahti toivoo, että EVK:n kanssa sopimuksellisesti sitoudutaan erityisesti: 1) Kv-osaajien palvelupolkuun työmarkkinoille ja yrittäjyyteen. Kv-osaajat eivät ole pelkästään ulkomailta rekrytoitavia, vaan ennen kaikkea jo alueella asuvia, koulutettuja henkilöitä, joille polku suomalaisille työmarkkinoille tai yrittäjyyteen on sirpaleinen. EVK:n tulee sitoutua tukemaan tätä polkua yhteistyössä paikallisten toimijoiden kanssa: Work in Finland -palvelut, matchmaking ja työnantajien kulttuurinen valmennus. 2) Kv-yrittäjyyden palvelupolkuun. Aloittavan kv-yrittäjän polku on tällä hetkellä epäselvä: vastuut jakautuvat Yritys-Suomen, LADECin, TE-palveluiden ja oppilaitosten välille ilman koordinoitua kokonaisuutta. Sopimukseen tulee sisällyttää selkeä vastuujako: kuka tunnistaa, kuka ohjaa, kuka tukee kv-taustaisia yrittäjiä startup-vaiheessa ja kasvussa 3) Osaajapulann ennakoimiseen.

EVK:n data-analytiikkakapasiteetti tulisi sopimuksellisesti resursoida myös Lahden elinvoimatarpeisiin: osaajatarpeiden ennakoiminen, koulutusalojen kysynnän seuranta, maahanmuuttajaväestön osaamispotentiaalin kartoitus.

7. Miten asiakastiedon jakoa tulisi kehittää aluetoimijoiden ja Elinvoimakeskuksen välillä?

Tiedonjako on tunnistettu keskeiseksi kehityskohteeksi. Lahden näkökulmasta Kasvu-CRM voi toimia tiedonjakoalustana, mikäli se on teknisesti yhteensopiva paikallisten järjestelmien kanssa ja sen käyttö on kustannuksiltaan selkeästi määriteltä. Lahti pitää perusteltuna, että valtio joko tarjoaa Kasvu-CRM:n maksutta kaikille sopimuskumppaneille tai EVK liittyy paikallisiin järjestelmiin rajapintaratkaisulla. Kaksinkertainen järjestelmäkustannus ei ole hyväksyttävä. Tietosuoja ja asiakastiedon omistajuus on määriteltävä sopimuksessa: erityisesti kv-asiakkaiden tiedot ovat arkaluonteisia ja vaativat selkeää tietohallintomallia. Lahti ei tue tiedonjakoa, joka kasvattaa hallinnollista taakkaa ilman selkeää hyötyä asiakaspalvelun laadulle

8. Millä tavoin Kaakkois-Suomen elinvoimakeskus ja organisaationne voisivat sopimuksellisesti tai muulla tavoin vahvistaa yhteistä viestintää ja markkinointia yrityspalveluihin liittyen, jotta alueen pk-yritykset tunnistaisivat ja hyödyntäisivät kasvupalveluita mahdollisimman tehokkaasti toimintansa tukena? Esim. digitaalinen integraatio, palveluiden yhtymäpinnat, tuotteistaminen ja kansainvälistyminen.

Yhteinen viestintä on tarkoituksenmukaista silloin, kun se palvelee selkeästi yhteistä kohderyhmää. Lahden seutu on viestinnällisesti toimivin. Yhteismarkkinoinnin paras paikka on kansainvälinen rekrytointi ja kv-osaajien houkuttelu. Tässä aluerajat ovat toissijaisia ja yhteinen viesti voi olla tehokas. Kotimainen yrityspalvelumarkkinointi tulee toteuttaa paikallisesti: lahtelainen pk-yritys ei kaipaa Kaakkois-Suomen brändiä, vaan tunnetun paikallisen toimijan (esim. LADEC, kaupunki) viestintää. EVK:n rooli viestinnässä voisi olla esimerkiksi koordinointi kansainvälisessä näkyvyydessä ja kv-rekrytointimateriaalien tuottaminen. Sen ei pitäisi korvata paikallista yritysviestintää

9. Sopimus tullaan todennäköisesti tekemään yleisesti maakunta-/seutukuntatasolla. Millaisia toiveita teillä on yleisen tason alle tuleviin kokonaisuuksiin. Toimijakohtaiset sopimukset, teemakohtaiset sopimukset vai jotain muuta?

Lahti suhtautuu varauksellisesti alueellisiin kasvutavoitteisiin, joita mitataan Kaakkois-Suomitasolla. Lahden sijainti alueen länsireunassa tarkoittaa, että Kymenlaaksoon ja Etelä-Karjalaan painottuvat tavoitteet voivat ohjata resursseja Lahdesta poispäin. Tähän on vastattava sopimuksessa nimenomaisella Päijät-Hämeen/Lahden erillisseurannalla.

Lahti toivoo, että maakuntasopimuksen alle sisällytetään erityisesti 1) kv-osaajien integraatio- ja työllistymispolku. Sopimuksellinen sitoumus EVK:n panostuksesta kv-taustaisen työvoiman hyödyntämiseen (ei vain ulkomailta rekrytointiin). 2) kv-yrittäjyyden tukipolku. Yhteisesti sovittu vastuujako kv-yrittäjän tunnistamisessa, ohjauksessa ja tukemisessa. 3) Data-analytiikka ja ennakointi Lahden tarpeisiin. Sopimuksellinen resurssi, jolla EVK tukee Päijät-Hämeen ennakointiyhteistyötä. 4) Kehittämisrahoituksen kanavoiminen. Selkeä prosessi, jolla tieto EVK:n rahoitusinstrumenteista (EAKR, kehittämisavustukset) saavuttaa Lahden seudun yritykset sujuvasti. 5) Työnantajakentän monimuotoisuusvalmius. EVK tukee työnantajia kv-rekrytoinnissa ja kulttuurisessa sopeutumisessa paikallisten toimijoiden rinnalla.

10. Millaista ohjaus- ja seurantamallia sopimuksen ympärille toivotaan?

Lahti toivoo kevyttä, paikallisesti merkityksellistä ohjaus- ja seurantamallia. Ei ylhäältä asetettua tavoitteiden hierarkiaa. Ohjaus ja seuranta perustuu sopimukseen, ei hallinnolliseen ohjaukseen valtiolta.

Toimijakohtainen seuranta (Lahti–EVK) eikä pelkästään koko Kaakkois-Suomen yhteinen raportointi. Paikalliset mittarit valtion ylätasoindikaattoreiden sijaan tai rinnalla: lahtelaisille yrityksille kanavoitunut kehittämisrahoitus (€), EVK:n kautta ohjattujen kv-asiakkaiden määrä (työnhakijat, yrittäjät), palveluohjauksen läpimenoaika (asiakas → oikea palvelu). Säännöllinen yhteinen arviointi (esim. puolivuositain) paikallisten toimijoiden kesken: Lahden kaupunki, LADEC, EVK, koulutusorganisaatiot.